

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 505/2022-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditsa a zo sudcov Libora Duľu (sudca spravodajca) a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov **1. Advokátskej kancelárie FARDOUS PARTNERS s. r. o.**, Hlavná 6, Šaľa, IČO 47 241 543, a **2. [REDACTED]**, [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou FARDOUS PARTNERS s. r. o., Hlavná 6, Šaľa, IČO 47 241 543, proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 CoKR 14/2022 z 28. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 19. júla 2022 domáhajú vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 CoKR 14/2022 z 28. apríla 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Zároveň navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznať im náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že [REDACTED], [REDACTED], zomrelá [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „žalobkyňa“), sa ako jedna z viacerých žalobcov (spolu 1172) žalobou zo 14. júla 2021 vedenou na Okresnom súde Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 36 Cbi 18/2021 v spore proti žalovanej obchodnej spoločnosti domáhala určenia popretej pohľadávky. Okresný súd uznesením zo 4. novembra 2021 (právoplatným 8. novembra 2021) konanie o žalobe žalobkyne [ako 922. v poradí] vylúčil na samostatné konanie, ktoré bolo okresným súdom vedené pod sp. zn. 36 Cbi 841/2021. Následne okresný súd uznesením z 8. decembra 2021 konanie zastavil podľa § 161 ods. 2 v spojení s § 62 Civilného sporového poriadku z dôvodu neexistencie procesnej subjektivity žalobkyne, ktorá 1. apríla 2021, teda ešte pred začatím konania, zomrela. Advokát (Advokátska kancelária FARDOUS PARTNERS s. r. o.),

ktorého žalobkyňa ešte pred smrťou splnomocnila na zastupovanie (ďalej len „sťažovateľ 1“), podal proti uzneseniu o zastavení konania odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že podľa § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka bol povinný urobiť po smrti žalobkyne všetko, čo neznieslo odklad, aby jej právny nástupca neutrpel ujmu na svojich právach.

3. Krajský súd napadnutým uznesením odvolanie ako podané neoprávnenou osobou odmietol, pretože v čase podania žaloby na okresnom súde už neexistovalo plnomocenstvo advokáta (sťažovateľa 1) a z jeho obsahu nevyplývalo, že by malo trvať aj po smrti žalobkyne. Stotožnil sa s okresným súdom, že smrťou žalobkyne zanikla jej procesná subjektivita, a preto okresný súd postupoval správne, keď konanie zastavil, keďže strana sporu nedisponovala procesnou subjektivitou v čase začatia konania. K povinnosti vykonať neodkladné úkony po zániku plnomocenstva uviedol, že podanie žaloby vo veci samej, a to viac ako tri mesiace po smrti strany sporu, nie je neodkladným úkonom.

II.

Argumentácia sťažovateľov

4. Sťažovateľ 2 porušenie základného práva odôvodňuje tým, že je dedičom po žalobkyni, ktorý na základe skončeného dedičského konania nadobudol jej pohľadávku. Podanie ústavnej sťažnosti odôvodňuje tým, že vydaním napadnutého uznesenia krajský súd neprípustne, neoprávnené a neprimerane zasiahol do jeho práva na súdnu ochranu, pričom zasiahol aj do jeho práva na majetok. Podanie žaloby advokátom žalobkyne (sťažovateľom 1) po jej smrti s ohľadom na § 33b ods. 6 Občianskeho zákonníka považuje za neodkladný úkon, a preto mal krajský súd uznesenie okresného súdu o zastavení konania zrušiť a vec mu vrátiť s tým, aby súd prvej inštancie konanie prerušil do skončenia dedičského konania a následne pokračoval s dedičmi v incidenčnom konaní.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. V súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľov, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa 1 napadnutým uznesením krajského súdu:

6. Ústavný súd v prvom rade skúmal, či ústavná sťažnosť bola podaná oprávnenou osobou, t. j. fyzickou osobou alebo právnickou osobou, ktorá je nositeľom základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

7. O sťažnosť podanú zjavne neoprávnenou osobou ide vtedy, keď namietaným postupom alebo rozhodnutím orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody sťažovateľa, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a osobou sťažovateľa, prípadne z iných dôvodov (m. m.

III. ÚS 319/2012, III. ÚS 131/2012, I. ÚS 243/2011, II. ÚS 245/2011). O nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom, prípadne rozhodnutím orgánu štátu a osobou sťažovateľa ide zvlášť vtedy, ak sťažovateľ nie je účastníkom namietaného konania alebo aspoň jeho relevantnej (namietanej) časti.

8. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti vyslovil, že fyzická osoba alebo právnická osoba môže uplatniť námietku porušenia svojich základných práv a slobôd, ak bola/mala byť účastníkom napadnutého konania (II. ÚS 191/04, III. ÚS 117/08), v opačnom prípade fyzická osoba alebo právnická osoba nie sú oprávnenou osobou na podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu.

9. Žalobkyňa zomrela [REDAKOVANÉ]. Ústavná sťažnosť proti napadnutému uzneseniu krajského súdu z 28. apríla 2022 bola spísaná v jej mene advokátom (sťažovateľom 1) a podaná 19. júla 2022. Keďže už čase podania žaloby neexistovalo plnomocenstvo advokáta na zastupovanie žalobkyne v dôsledku jej úmrtia (čo vyplýva aj z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu), uvedené platí aj pre jej zastupovanie v konaní pred ústavným súdom. Je potrebné uviesť, že sťažovateľom 1 predložené plnomocenstvo zo 16. septembra 2020 ani výslovne neuvádza, že sa vzťahuje aj na zastupovanie pred ústavným súdom (čo zákon o ústavnom súde výslovne vyžaduje).

10. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd musí konštatovať, že ústavnú sťažnosť v tejto časti podala osoba, ktorá na jej podanie nie je aktívne legitimovaná (advokát bez právneho vzťahu zastúpenia na základe plnomocenstva k osobe formálne označenej v ústavnej sťažnosti za sťažovateľa), preto ústavný súd dospel k záveru, že ide o ústavnú sťažnosť podanú neoprávnenou osobou a z uvedeného dôvodu ju pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. e) zákona o ústavnom súde. Taký záver je nevyhnutný bez ohľadu na okolnosť, že osoba formálne označená v ústavnej sťažnosti za sťažovateľa zomrela (dokonca pred jej podaním), a to vzhľadom na absenciu zastúpenia tejto osoby osobou, ktorá ústavnú sťažnosť fakticky podala. Ak by plnomocenstvo bolo na konanie pred ústavným súdom udelené a potom by splnomocňujúci sťažovateľ zomrel, ústavný súd by konanie zastavil (bez vecného vplyvu na výsledok konania).

III.2. K namietanému porušeniu práv sťažovateľa 2 napadnutým uznesením krajského súdu:

11. Sťažovateľ 2 sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu napadnutým uznesením krajského súdu ako údajný dedič po žalobkyne (v ústavnej sťažnosti síce uvádza, že ním je na základe uznesenia o dedičskom konaní, ale predmetné rozhodnutie nepriložil ani ho bližšie neoznačil). Z odôvodnenia ústavnej sťažnosti nevyplýva, že by sa ochrany svojich údajných dedičských práv domáhal na všeobecných súdoch. Práve naopak, sám v ústavnej sťažnosti uvádza, že sa ochrany svojho práva na súdnu ochranu domáha priamo na ústavnom súde.

12. Konceptia konania o ústavnej sťažnosti je však založená na tom, že predstavuje subsidiárny procesný prostriedok na ochranu ústavou zaručených základných práv a slobôd. Ústavný súd nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov či iných orgánov verejnej moci, a preto nemôže nahrádzať ich činnosť. V okolnostiach veci sťažovateľa 2 napadnuté uznesenie krajského súdu nemohlo zasiahnuť a porušiť jeho základné právo na súdnu ochranu.

13. Ústavný súd považuje za potrebné podotknúť, že žalobkyňa zomrela ešte pred podaním žaloby. V čase jej podania nemala hmotnoprávnu spôsobilosť na práva a povinnosti a ani procesnú spôsobilosť byť účastníkom súdneho konania, a teda okresný súd nemal inú možnosť, len konanie

zastaviť (preto jeho rozhodnutie nemôže byť ústavne neudržateľné). V dôsledku uvedeného sťažovateľ 2 (v pozícii, ako sám uvádza, dediča pohľadávky po žalobkyni) nemal žiadnu reálnu možnosť do predmetného konania vstúpiť (na rozdiel od situácie, ak by bola žalobkyňa zomrela až v priebehu konania o ňou podanej žalobe). Sťažovateľovi 2 tak ako právnenému nástupcovi (dedičovi) po žalobkyni (poručiteľke) ostala možnosť domáhať sa ochrany svojich práv podaním incidenčnej žaloby vo vlastnom mene v zákonom určenej lehote na jej podanie (bez ohľadu na dosiaľ neskončené dedičské konanie), k čomu však nedošlo.

14. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením krajského súdu a obsahom označeného základného práva sťažovateľa 2 na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne dospieť k záveru o jeho porušení. Na základe uvedeného ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa 2 odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. októbra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu